

SABATA LACHISANU NDI CHIWIWI: CHIPHUNZITSO CHA YESU CHA PAPHIRI
TSIKU LACHINAYI: KUKONDA NDI KUPEMPHERERA ADANI AKO

1. Taona kuti pa ulaliki umodzi wapa phiri, Yesu anaphunzitsa zinthu zambiri. Iye anaphunzitsa kuti ife timadalitsidwa tikaona zosoŵa zathu. Iye anaphunzitsa kuti ndife mchere ndi kuunika kwa dziko lapansi. Iye anaphunzitsa kuti zomwe timachita kwa anthu ena ndi zofunika kwambiri.

Ngati inu mutabwera kudzapembedza Mulungu ndi kukumbukira kuti mbale wanu ali nacho chifukwa cha pa inu, kodi mungachite chiyani?

Ngati mutayang'ana kwa mkazi ndi kumufuna iye m'njira yoipa, kodi Yesu anati tiri kuchita chiyani?

2. Ngati mwabwera kudzapembedza ndi kukumbukira kuti mbale wanu ali ndi mkwiyo pa inu, pitani mukapange mtendere pakati pa inu ndi iye. Ngati inu muyang'ana kwa mkazi ndi kumufuna iye m'njira yoipa, Yesu anati muli kuchita chigololo. Yesu anali ndi zinthu zambiri zophunzitsa mmene tingamakhalire.

- (1) Pa Mateyu 5, Yesu anati sitiyenera kumalumbira mmalo mofuna kupanga anthu kuti akhulupirire zimene tiri kunena.
- (2) Mmalo mofuna kubwezera choipa kwa adani athu, Yesu anati tiyenera kuwakonda ndi kuŵapempherera iwo.

Tsopano tengani Buku Lopatulika ndi kuŵerenga Mateyu 5:33: kufika ndime 37. Ganizirani za njira imene anthu amalankhulira. Koma mumaganiza kuti anthu amalumbira chifukwa chiyani?

3. Pali zifukwa zambiri. Ena amalumbira kulimbikitsa mawu awo. Ena amalumbira kuti aopse anthu. Ena amalumbira pofuna kuti anthu aŵakhulupirire. Taonaninso zomwe Yesu ananena.

Mateyu 5:33-34:

Ndiponso, munamva kuti kuanenedwa kwa iwo akale,
Usalumbire konama, koma udzipereka kwa Ambuye zolumbira
zako; koma Ine ndinena kwa inu, musamalumbire konse.

Kodi Yesu ali kuganiza kuti lamulo lakale la za kulumbira linali losa-
kwana?

=====

4. Yesu sanaganize kuti ndi chosakwanira. Lamulo lakale linati, "Mu-
salumbire monama." Yesu anabwera kudzakwaniritsa lamulo. Iye anabwera
kudzaphunzitsa njira yopamwamba yakakhalidwe ka moyo. Iye anabwera ku-
dzatipatsa mphamvu yokhalira njira ya moyo imene Mulungu amafuna. Yesu
anati ife sitiyenera kulumbira konse. Sitiyenera kufuna kuti tilumbire
Ngati mawu athu ali wona, sitiyenera kufuna kuwalimbikitsa. Ngati ti-
masunga mawu athu nthawi zonse, sitiyenera kupanga anthu kuti atikhulu-
pirire ife.

Kodi ndi anthu ati amene sayenera kulumbira konse? _____

=====

5. Akhristu sayenera kuchita zimenezi. Nthawi zonse Akhristu ayenera
kulankhula choonadi. Iwo nthawi zonse ayenera kusunga malonjezo awo.
Iwo ayenera kukhala kotero kuti pamene iwo ali kulankhula, anthu ena
azidziwa kuti mawu awo ali woonadi.

Mateyu 5:37:

Koma manenedwe anu akhale, inde, iyai, iyai; ndipo
choonjedwa pa izo chichokera kwa woipayo.

Kodi Yesu ananena kuti sitiyenera kuchita chiyani mmalo mofuna kupanga
anthu kuti akhulupirire zomwe tikunena?

=====

6. Sitiyenera kulumbira. Koma ife timayesedwa kumachita monga momwe
anthu otizungulira amachitira. Nthawi zina timva anthu ali kunena kuti,

"Ngati chimenechi sichoona, mlongo wanga adzuke kumanda." Kapena "Ngati zimenezi sizili chomwechi ndikhoza kukakhala malo amodzi ndi mlongo wanga." Kapena kuti "Ndikulumbira Mulungu, zimenezi ndi zoonadi."

Mateyu 5:34-36:

Koma ine ndinena kwa inu, musalumbire konse, kapena kutchula kumwamba, chifukwa kuli chimpando cha Mulungu; kapena kutchula dziko lapansi, chifukwa lili popondapo mapazi ake; kapena kutchula Yerusalemu, chifukwa kuli mzinda wa Mfumu yaikulukulu. Kapena usalumbire kumutu wako, chifukwa sungathe kuliyeretsa mbu kapena kulidetsa bii tsitsi limodzi.

Kodi ife tili ndi mphamvu yoposa Mulungu, dziko lapansi, kapena mutu wathu womwe?

=====

7. Ife tilibe mphamvu yoposa zinthu zimenezi. Zimenezi sizathu. Zinthu zonsezi ndi za Mulungu. Sizoti tizizigwiritsa ntchito m'chifuniro chathu monga tifunira. Sitingathe kuzizigwiritsa ntchito kuti tilimbikitsa mawu athu.

Kodi Yesu ananena kuti sitiyanera kuchita chiyani kuti tipange anthu kukhulupirira mawu athu?

=====

=====

8. Sitiyanera kulumbira. Ife Akhristu timayenera kukhala osiyana. Pali njira inanso imene timayenera kukhala osiyananira. Yesu anauza akuphunzira, ake pa chiphunzitsa chake cha pa phiri.

Tsopano tengani Buku Lopatulika ndi kuwerenga Mateyu 5:38-48. Kodi anthu amene sali Akhristu amachita chiyani kwa adani awo?

=====

=====

9. Iwo amada adani awo. Iwo amaŵabwezeranso choipa chawo. Iwo amaye-
sa kuŵapha. Iwo amaopanso adani awo ndi kumaŵathawa.

Ndi chinthu chapatali kukhala ndi mdani. Iye mwina akhoza kumafuna
kukupha iwe. Ndi chinthu chapafupi kuda mdani wako. Koma Akhristu
amayenera kuchitira adani zinthu ziŵiri.

- (1) Kuŵakonda iwo
- (2) Kuŵapempherera iwo

Kodi ndi ndani anaphunzitsa kuti timayenera kukonda adani athu ndi kuŵa-
pempherera iwo?

=====

10. Yesu anaphunzitsa za chimenechi. Iye anaphunzitsa njira ya kakha-
lidwe ka moyo wopambana.

Mateyu 5:38-39:

Munamva kuti kunanenedwa, Diso kulipa diso, ndi dzino kulipa
dzino: koma ndinena kwa inu, musakanize munthu woipa;
koma amene adzakupanda iwe pa tsaya lako lamamja,
umtembenuzire linanso.

Ameneŵa ndi mawu ovuta kwambiri. Kodi ndi anthu ati amene amayenera ku-
tembenuza tsaya lina ndi kukonda ndi kupempherera adani awo?

=====

11. Akhristu amayenera kuchita zimenezi. Chimenechi chimatanthauza
ife. Nthaŵi zina ife timakhala ndi adani. Kutembenuza tsaya lina siku--
matanthauza kuti ife tizidzipereka tokha kwa iwo. Chimatanthauza kuti
ife sitiyenera kuchita motsutsana nawo. Bulusi anali ndi mdani. Usiku
wina mdani uja anakhala wokwiya kwambiri ndipo anati adzapha Bulusi.
Abwenzi a Bulusi anamuchenjeza kuti atenge banja lake ndi kupita kuka-
khala kwina. Bulusi anachita zimenezi. Bulusi anayesedwa kuti ade mda-
ni ameneyu.

Kuchokera pa ndime imeneyi, kodi chinthu choyamba chimene timayenera
kuchitira adani athu ndi chotani?

- (1) _____
 - (2) Kuŵapempherera iwo.
-
- =====

12. Poyamba timayenera kuwakonda iwo ndipo tiwapempherere. Chimenechi sichinthu chapafupi. Ife sitingathe kuchita zimenezi mwa ife tokha. Timayenera kukhala ndi thandizo la Mulungu.

Mateyu 5:46-47:

Chifukwa kuti ngati muwakonda akukondana ndi inu .
mphoto yanji muli nayo? Kodi angakhale amisonkho sachita
chomwecho? Ndipo ngati mulankhula (kapena kumvana) abale
anu okhaokha, muchitanji choposa ena?

Kodi angakhale anthu akunja sachita chomwecho?

=====

13. Ife timayenera kukonda adani athu. Ife tisoŵa thandizo lochitira zimenezi. Tikhoza kuwakonda ndi thandizo lochokera kwa Mulungu. Ife tikhoza kusamalira za iwo. Tikhoza kuyesa kuwathandiza iwo. Mwina iwo sangafune kutimvera ife. Mwina sangafune kukonedwa. Akhoza mwina kumangotitsutsa kwambiri ndi mochititsa manyazi.

Kodi ife tikhoza kupeza thandizo kuti lochitira chinthu chovuta chote-rechi chokonda adani athu?

=====

14. Ife tikhoza kupempha Yesu kuti atithandize ife. Iye ndi amene anatipatsa lamulo limeneli. Iye adzagwira ntchito mwa ife. Ena amapempherera ndi kufunsa Mulungu kuti aononge adani awo. Chimenechi sichimene Yesu anaphunzitsa. Iye anati tiyenera kumapempherera, koma tiyenera ku-mawapempherera adani athu zinthu zabwino.

Ife timayenera kupempherera adani athu, kodi tiyenera kuwachitira chiyani?

=====

15. Tiyenera kukonda adani athu. Tikamachita zimenezi chidzakhala chinthu chodabwitsa kwambiri kwa anthu. Anthu adziko amada adani awo. Iwo amayesa kupeza njira zomenyana nawo.

Kuchokera pa ndime imeneyi, pamene tili kukonda adani athu, kodi tingatani kuti tiwathandize iwo?

=====

16. Ife tikhoza kuwapempherera iwo. Chimenechi poyamba chimakhala chovuta. Koma Mulungu adzatithandiza ife. Iye amafuna kuti ife tikhale monga Iye mwini. Yesu amafuna kuti ife tikhale achilungamo.

Mateyu 5:45:

Kotero kuti mukakhala ana a Atate wanu wakumwamba; chifukwa Iye amakwezera dzuwa lake pa oipa ndi abwino namavumbwitsira mvula pa olungama ndi osalungama.

Kodi ndi ndaninso amene timayenera kuwapempherera poonjezera abwenzi ndi abale athu?

Kodi Yesu anati sitienera kuchita chiyani kuti anthu akhulupirire mawu athu?

=====

17. Sitimayenera kulumbira. Timayenera kuchitira adani athu zinthu zomwe ife tingachitire abwenzi ndi abale athu. Mkhristu wina ku Zaire anatengedwa ndi adani ake. Iwo ananena kuti amulasa ndi mpholopolo. Koma iye poyamba anapempha kuti achite chinthu chimodzi. Iye anati, "Chovala changachi ndi chatsopano. Poyamba ndiyambe ndachivula chisana-chite magazi. Ndipo mukhoza kutenga ndi kuchigwiritsa ntchito." Ndi Mulungu yekha amene angatipatse ife mphamvu yochitira zimenezi kwa adani athu.

Mmalo mobwezera zoipa kwa adani athu, kodi Yesu anati tiyenera kuchita chiyani kwa iwo?

(1) _____ (2) _____

=====

18. Tiyenera kukonda adani athu ndi kuwapempherera iwo. Chikondi ndi cha mphamvu ndi chabwino. Chimamanga miyoyo. Chimakokera anthu kwa Khristu. Chidaninso ndi champhamvu, koma chimapha. Chimapha mdani

ndipo chimapha amene amadana ndi adani ake. Mulungu amafuna kuti ti-
khale monga Iye.

Mateyu 5:48:

Chifukwa chake inu mukhale angwiro, monga Atate wanu
wa kumwamba ali wangwiro.

Lembani chinthu chimodzi chomwe mungachitire adani anu sabata ino pofuna
kumvera phunziro ili. Musalembe mawu akuti "kuwakonda." Nenani zimene
mungachite.

=====

19. Tidzakambirana za zimenezi tonse pamodzi.

Pa Mateyu 5, kodi Yesu anati ife sityenera kuchita chiyani kuti tipange
anthu akhulupirire mawu athu?

Mmallo mofuna kubwezera zoipa kwa adani athu, kodi Yesu anati tiyenera
kuwachitira chiyani?

(1) _____ (2) _____

=====

SABATA LACHISANU NDI CHIWIRI: CHIPHUNZITSO CHA PA PHIRI
TSIKU LACHISANU: TIYENERA KUPEMPHERA MWA M'TSERI NDI KUKHULULUKIRA

1. Taona kuti Akhristu enieni amakhala osiyana ndi anthu ena. Yesu anali kuphunzitsa ophunzira ake mmene iwo angakhalire. Iye anali kuwankonza kuti akagwire ntchito yake. Anthu ayenera kuona kuti miyoyo yawo ndi yosinthika.

Pa Mateyu 5, kodi Yesu anati tiyenera kuchita chiyani chimene chingapangitse anthu kumvera mawu athu?

Mmalo mobwezera choipa kwa adani athu, kodi Yesu anati tiyenera kuchita chiyani?

(1) _____ (2) _____

2. Yesu anati sitienera kulumbira pofuna kuti anthu atikhulupirire. Iye anati, mmalo mobwezera choipa kwa adani athu, tiyenera kuwakonda ndi kuwapempherera. Izi zinali zinthu zodabwitsa kuti Yesu aphunzitse chifukwa Afarisi anali ndi malamulo awo. Iwo anali kuyesetsa kukhala olungama mwa kusunga malamulo. Iwo anali kuyesetsa kukhala abwino pakupe reka chopereka ndi kupemphera patsogolo pa anthu. Ndipo Yesu anapereka chiphunzitso chatsopano.

- (1) Kuchokera pa Mateyu 6, Mulungu adzapatsa mphoto kwa wopereka, wopemphera ndi kusala ngati achita mwa chisinsi.
- (2) Ngati sitikhululukira anthu ena amene atichimwira, Mulungu sadzatikhulukira.

Tangani Buku Lopatulika tsopano ndipo muwerenge kwambiri za chiphunzitso cha pa phiri. Werengani Mateyu 6:1 mpaka 7. Werenganinso ndime 5. Ngati mapemphero a anthu aonekeratu pamaso pa anthu ena, kodi anthuwo alandiriratu chiyani?

3. Iwo alandiriratu mphoto. Mphoto imeneyi ndi ya chiyamiko yochokera kwa anthu amene akuona ntchitozo. Koma mphoto yabwino imene tingathe kulandira ilipo.

Mateyu 6:1:

Yang'anirani kuti musachite zolungama zanu pamaso pa anthu kuti muonekere kwa iwo; pakuti ngati mutero mulibe mphotho ndi Atate wanu wa kumwamba.

Kodi ndani adzapereke mphotho kwa iwo opemphera ndi kukhululukira mwa m'tseri?

=====

4. Atate wathu wa kumwamba adzaŵapatsa mphotho. Iye adzaŵapatsa mada-litso ake. Mulungu safuna kuti tichite zinthu pofuna kuti anthu atiya-mikire ayi. Iye safuna kuti tizikhala onyada ndi zimene timachita.

Mateyu 6:2:

Chifukwa chake pamene paliponse upatsa mpatso zachifundo, usamaomba lipenga patsogolo pako, monga amachita onyenga m'masunagoge, ndi m'makwalala, kotero kuti atamandidwe ndi anthu.

Anthu ambiri mumpingo amafuna kuti anthu ena aziona zopereka zimene iwo amapereka. Iwo amapemphera pemphero lalitali monga ulaliki. Kodi Mulungu akhoza kupereka mphotho pa zimenezi?

=====

5. Mulungu sangapereke mphotho pa zinthu zimenezi. Anthu amene amapereka zopereka zawo pamaso pa anthu amalandiriratu mphotho zawo. Anthu amene amapemphera mapemphero a akuluakulu amalandiriratu mphotho pamene anthu akumva. Ndipo zopereka zimenezi Mulungu sazidalitsa. Mapemphero oterowo Mulungu sayankha.

Mateyu 6:3-4:

Koma iwe popatsa mpatso zachifundo, dzanja lako lamanzere lisadziwe chimene lichita dzanja lako lamanja; kotero kuti mpatso zako zachifundo zikhale za m'tseri; ndipo Atate wako wakuona m'tseri adzakubwezera iwe.

Kodi ndi kupereka kotani kumene Mulungu amadalitsa?

=====

6. Kupereka mwa m'tseri Mulungu amakudalitsa. Kupemphera mwa m'tseri kumadalitsidwa ndi Mulungu.

Mateyu 6:5:

Ndipo pamene mupemphera, musakhale monga onyengawo;
chifukwa iwo akonda kuimirira ndi kupemphera m'masunagoge
ndi pa mphambano za makwalala, kuti aonekere kwa anthu.
Indetu ndinena kwa inu, iwo alandiriratu mphotho zawo.

Kuchokera m'ndime imeneyi, kodi sitiyenera kuchita chiyani mmalo moti anthu atione?

=====

7. Sitiyenera kupemphera pemphero lakuti anthu atiyamikire. Sitiyenera kupemphera pemphero lalitali komanso mokweza kuti anthu aziganiza kuti ife ndiye Akhristu abwino ayi. Imeneyi sinjira yabwino popemphera. Pali njira ina yabwino.

Mateyu 6:6:

Koma iwe popemphera, loŵa m'chipinda chako, nutseke
chitseko chako, nupemphere Atate wako ali m'tseri,
ndipo Atate wako wakuona m'tseri adzakubwezera iwe.

Kodi n'chifukwa chiyani kupemphera mwa m'tseri kuli kwabwino?

=====

8. Tidzakambirana za izi tonse pamodzi. Izi zimatithandiza kupemphera m'choonadi. Zimatithandiza kuti tisamapemphere modzionetsera kwa anthu. Kodi izi zikutanthauza kuti popemphera tizitsekedwa m'chipinda? Ayi, sizikutanthauza choncho. Zikutanthauza kuti paliponse pomwe mungathe kupemphera mumtima, chifukwa palibe munthu wina angakumveni. Mukhoza kupemphera pamodzi ndi abale ndi alongo pofuna kuwalimbikitsa. Mungathe kupemphera pamodzi ndi anthu ena ndi kubweretsa ulemmerero kwa Mulungu. Koma sitiyenera kupemphera mapemphero a akulu kapena mokweza kuti anthu aziganizira kuti ndife a akulu ayi.

Kodi Mulungu adzadalitsa kupereka ndi mapemphero otani?

=====

Iye adzapereka mphoto kwa zochitika mwa m'tseri.

Mateyu 6:16:

Ndipo pameneponse musala kudyā, musakhale ndi nkhope yachisoni, ngati onyengawo; pakuti aipitsa nkhope zawo, kuti aonekere kwa anthu kuti ali mkusala kudyā. Indetu, ndinena kwa inu alandiriratu mphoto zawo.

Pambali pa kupereka ndi kupemphera, kodi china ndi chiyani chomwe tiyenera kuchita mwa m'tseri?

=====

10. Tiyenera kusala mwa m'tseri. Pamene ife tikusala sitiyenera kuza anthu ena. "Cholinga cha kusala sindicho" kudzionetsera kwa anthu ena kuti ife ndiye Akhristu enieni. Cholinga cha kusala ndi kuonetsa Mulungu kuti tikusowa chinthu china.

Mateyu 6:17-18:

Koma iwe posala kudyā, dzola mutu wako, ndi kusamba nkhope yako.

Kuchokera pa Mateyu 6, kodi ndi kupereka, kupemphera, ndi kusala kotani kumene Mulungu amadalitsa?

=====

11. Mulungu amapereka mphoto kwa opereka, kupemphera, ndi kusala mwa m'tseri. Iye sapereka mphoto ngati izi zichitika modzionetsera kwa anthu ena. Yesu anaphunzitsa zinthu zambiri za pemphero. Iye anapatsa ophunzira ake pemphero kuti apemphere. Mukhoza kuphunzira za pempheroli m'buku lotchedwa Kulankhula ndi Mulungu.

Tengani Buku Lopatulika ndi kuwerenga Mateyu mutu 6:1 mpaka 15. Kuchokera pa ndime 14, kodi tiyenera kuchita chiyani kwa anthu amene atichimwira?

=====

12. Tiyenera kuwakhululukira. Zoona, ngati anthu atichimwira tiyenera kunena kuti, "ndakukhululukirani." Ndipo tiyenera kuwakhululukiradi

kuchokera pansi pa mitima yathu. Koma izi sizimene anthu a dziko lapani amachita. Sizimenenso ife timachita mwa ife tokha. Koma tikhoza kukhululukira ngati ife tikhulupirira Mulungu ndi kumupempha kuti ati-thandize. Ngati sitikhululukira ena, ifenso sitidzakhululukidwa.

Mateyu 6:14:

Pakuti ngati mukhululukira anthu zolakwa zawo adzakhululukira inunso Atate wanu wa kumwamba.

Kodi ndani amene sadzakhululukira zolakwa zathu ngati ife sitikhululukira ena?

=====

13. Mulungu sadzatikhululukira. Iye sadzamva ngakhale mapemphero athu. Mwinatu mapemphero anu sayankhidwa. Kapena ndi chifukwa chakuti simunakhululukire munthu wina kuchokera pansi pa mtima wanu. Ichi ndi chimene tiyenera kupempherera.

Mateyu 6:12:

Ndipo mutikhululukire mangaŵa athu, monga ifenso takhululukira a mangaŵa athu.

Taganizira za moyo wanu. Kodi pali munthu wina amene wakuchimwirani sabata lino?

=====

14. Taganizirani zimene munachita pamene munthu wina anakuchimwirani Takumbukirani zimene munanena. Kumbukirani zimene munaganiza. Ganizirani mmene mukumvera tsopano mumtima mwanu pa zimenezi.

Kodi munakhululukira zimene munthu ameneyu anachita? _____

Kodi chidzachitika n'chiyani ngati sitikhululukira anthu amene atichimwira?

=====

15. Mulungu sadzatikhululukira. Nthaŵi zina Yesu anauza anthu za akapolo aŵiri. Kapolo woyambayu akakongola ndalama zambiri kwa mfumu. Iye anadandaula kwa mfumu ndipo mfumuyo inamukhululukira mangaŵa ake. Ndipo

munthu ameneyu anapita kukalonjerera ngongole kwa kapolo wina amene anamukongoza ndalama zochepa kuti amubwezere. Ndipo poona kuti mnzakeyo sanathe kubweza ndalamazo anamugwira namukanyanga pakhosi ndi kumponya m'ndende.

Mateyu 18:32-33:

Pomwepo mbuye wake anamuitana iye, nanena naye, kapolo iwe woipa, ndinakukululukira iwe mangaŵa onse aja monwe muja unandipempha ine; kodi iwenso sukadamchitira kapolo mnzako chisoni, monga inenso ndinakuchitira iwe chisoni?

Kodi tiyenera kuchita chiyani ngati anthu atichimwira?

=====

16. Tiyenera kuwakhululukira. Palibe mmodzi amene amakhala wolungama pa moyo wake wonse. Ife tonse tinachimwa ndipo tisoŵa chikhululukiro. Tifunika kutsukidwa ndi mwazi wa Yesu kuti machimo athu achotsedwe. Koma kapolo uja anamangitsa mbale wake chifukwa cha ndalama zochepa. Pamene mfumu ija inamva inakwiya kwambiri. Iyo inamugwira kapoloyo ndi kumuponyanso m'ndende kufikira atabweza ndalamazo.

Mateyu 18:35:

Chomwechonso Atate wanga adzachitira inu, ngati inu simukhululukira yense mbale wake ndi mitima yanu.

Kodi chidzachitike n'chiyani ngati sitikhululukira anthu ena omwe ati-chimwira?

=====

17. Mulungu sadzatikhululukira. Choncho tikuona kuti kusakhululukira kumabweretsa mavuto. Zimatsekereza kuti tisakhululukidwe. Miyoyo yathu imakhala yofooka ndipo timagonjetsedwa. Komanso zimabweretsa mavuto mumpingo.

Tunde anali mbusa wochepe. Bambo wina wachikulire mumpingo anauza abwenzi ake kuti Tunde ndi wochepe. Iye anati Tunde afunika nzeru zam-biri asanayambe kulalikira. Ndipo Tunde atamva zimene bambo ameneyu anali kunena, anakwiya. Iye sanafune kulankhula naye bambo ameneyu. Iye anakana kumukhululukira. Ndipo anthu amumpingomo anatsatira zimene anali kunena anthu awiriŵa. Ena anali kuvomereza za zimene bamboyu anali kunena. Ena anali kuvomereza zimene mbusa wochepayu anali kunena. Ndipo mpingo unataya nthaŵi yake kungokangana mmalo mobweretsa anthu kwa

Yesu.

Kodi mmodzi mwa anthu ameneŵa mukadakhala inu? Khalani ndi nthaŵi tso-
pano yodzifufuza mwa inu nokha. Mpempheni Mulungu kuti akuonetseni
mtima wanu. Kodi ndi zoonā kuti munakhululukira onse amene anakuchimwi-
rani?

=====

18. Kuchokera pa Mateyu 6, kodi ndi kupereka, kupemphera, ndi kusala
kotani kumene Mulungu adzapereke mphoto?

=====

Kodi chidzachitika n'chiyani ngati sitikhululukira anthu amene atichi-
mwira?

=====

1. Lero tili kuyamba kuyamba kuphunzira zina za chiphunzitso cha Yesu cha pa phiri. Tiyenera kuphunzira zinthu zonsezi bwino.

Kuchokera pa Mateyu 6, kodi ndi maperekedwe a mtundu wanji, mapempheredwe ndi masalidwe wotani amene Mulungu amapereka mphoto?

Kodi chingaoneke ndi chiyani ngati ife sitikhululukira anthu ena amene amatilakwira ife?

2. Mulungu amapereka mphoto kwa opereka, opemphera ndi osala amene amachita mwa m'tseri. Ngati ife sitikhululukira anthu ena, Mulungu sadzatikhulukukira.

Lero tili ndi phunziro lalikulu pa chuma. Anthu amasiku a Yesu anali kuyesedwa kuti azikonda ndalama ndi zinthu. Yesu anachenjeza ophunzira za zimenezi.

(1) Ngati titayesa kutumikira Mulungu ndi chuma, tidzadana ndi Mulungu ndi kukonda zinthu za dziko lapansi.

(2) Mateyu 6:33 amati: koma muthange mwafuna ufumu wake ndi chilungamo chake, ndipo zonse zimenezo zidzaonjedwa kwa inu.

Tsopano tengani Buku Lopatulika ndi kuwerenga Mateyu 6:24 mpaka 33. Kodi muli kuganiza kuti anthu ambiri lero amafunafuna ndalama ndi chuma?

3. Ine ndili kuganizira kuti anthu ambiri amakhala ali kufunafuna ndalama. Kwa iwo zimenezo ndi zofunika kwambiri koposa kumvera Mulungu Ife timaona zimene potizungulira.

Timaonanso zinthu za dziko lapansi. Ife timafuna chakudya ndi nyumba zabwino. Ife timafuna zovala zabwino ndi ndalama zambiri. Tima-funa maphunziro a ana athu ndi magalimoto okweramo. Zinthu zimenezi sizopa ayi. Koma zimenezi siziyenera kukhala zoyamba m'miyoyo yathu.

Mateyu 6:32:

Pakuti anthu akunja azifunitsa zonse zimenezo;
pakuti Atate wanu wa kumwamba adziwa kuti
musowa zonse zimenezo.

Kodi ndi zinthu zotani zimene Mulungu amazidziwa kuti ife timazisowa?

=====

4. Mulungu amadziwa kuti ife timafuna zinthu za dziko lapansi. Iye amadziwa kuti ife timasowa zakudya ndi zovala ndi nyumba. Timaona anthu amene ali potizungulira ali kupeza zinthu zabwino. Yesu ananena kuti amitundu anali kufuna zinthu zimenezi. Amitundu anali amene sanadziwe Mulungu pa nthawi imeneyo. Iwo anaika ndalama ndi zinthu zina kukhala zoyamba m'miyoyo yawo.

Mateyu 6:24:

Palibe munthu angathe kukhala kapolo wa Ambuye awiri: pakuti pena adzamuda mmodziyo, ndi kukonda winayo; pena adzakangamira kwa mmodzi, nadzanyoza wina. Simungathe kukhala kapolo wa Mulungu ndi wa chuma.

Kodi ife tikhoza kukhala tikufunafuna zinthu za dziko ndi kutumikira Mulungu?

=====

5. Ife sitingathe kutumikira onse awiri. Ngati poyamba tikufuna zinthu za dziko lapansi, izo zimakhala mbuye wathu. Zimalamulira miyoyo yathu. Tikhoza kumangoganiza za kupeza zinthu zina zambiri. Ngati tiyesetsa kukhala ndi moyo wokondweretsa Mulungu timakhala m'mavuto. Ndi zofanana ngati munthu wofuna kugwirira ntchito anthu awiri osiyana pa nthawi imodzi. Pamene tikugwirira ntchito wina, winanso atiuza ife kuchitanso kanthu kena. Ife sitingathe kugwira ntchito motere. Ife tiyenera kusankha pakati pa Ambuye awiri.

Kodi inu munayesapo kugwirira ntchito anthu awiri pa nthawi imodzi?

Kodi chingaoneke ndi chiyani ngati mutayesa kuchita zimenezi?

6. Tidzakambirana za zimenezo tonse pamodzi. Ngati mutayesa kugwirira ntchito anthu awiri, ndiye kuti mumamvera mmodzi ndi kudana ndi winayo. Inu simungathe kukhala olamulidwa ndi onsewo pa nthawi imodzi. Chimenechi ndi chimodzimidzi ndi chuma ndi Mulungu.

Mateyu 6:24:

Pakuti pena adzamuda mmodziyo, ndi kukonda winayo.

Kodi ndi chiyani chimene chimachitika ngati tikuyesa kutumikira Mulungu ndi chuma cha m'dziko lapansi pa nthawi imodzi?

7. Ndiye kuti tidzadana ndi Mulungu ndi kukonda zinthu za dziko lapansi. Ngati tikondadi Mulungu moona, ndiye kuti zofuna za chuma sizidzakhala zofunika kwambiri. Sitidzayesa kupeza zina ndi zina. Koma ngati tikonnda chuma, ndiye kuti tidzaiwala Mulungu. Iye sadzaoneka ngati wofunika kwambiri. Nthawi yathu yonse idzatayika tikuganizira kuti tipeze zinthu zina zoonjezera za pa dziko lapansi.

Mateyu 6:33:

Koma muthange mwafuna Ufumu wake ndi chilungamo chake, ndipo zonse zimenezo zidzaonjezedwa kwa inu.

Ganizirani za ndime imeneyi. Nanga ife timatumikira Mulungu, kodi ndi ndani amene adzatipatsa zinthu za dziko zomwe tidzazifuna?

8. Mulungu adzaona kuti ife tazipeza izo. Tidzagwira ntcniyoyo bwino. Tidzapeza chakudya ndi zovala. Koma zimenezo sizidzakhala zinthu zazi-kulu m'miyoyo yathu. Ife sitidzalakalaka kukhala ndi chuma choposa. Tidzakhala wodera nkhaŵa kwambiri za ntchito yomwe tikugwirira Mulungu. Tidzakhala wodera nkhaŵa za mmene ife tingamukondere iye.

Mateyu 6:30-31:

Koma ngati Mulungu aveka chotero maudzu a kuthengo, akhala lero, ndi maŵa aponyedwa pamoto, nanga si inu kopambana ndithu, inu akukhulupirira pang'ono? Chifukwa chake musadere nkhaŵa, ndi kuti tidzadya chiyani? Kapena Tidzawwa chiyani? Kapena tidzavala chiyani?

Kodi ndi chiyani chongaoneke ngati tiyesa kutumikira Mulungu ndi zinthu za dziko lapansi pa nthawi imodzi?

=====

9. Ife tidzadana ndi Mulungu ndi kukonda zinthu za dziko lapansi. Yang'anandinso zimene Yesu ananena.

Mateyu 6:33:

Koma muthange mwafuna ufumu wake ndi chilungamo chake, ndipo zonse zimenezo zidzaonjezedwa kwa inu.

M'ndime imeneyi, kodi Yesu anati poyamba tiyenera kuika chiyani m'miyoyo yathu?

=====

10. Poyamba tiyenera kufuna ufumu wa Mulungu ndi chilungamo chake. Tiyenera kumvera Mulungu koposa ndalama. Kutenga nthawi ya mapemphero ndi kuphunzira Buku Lopatulika mwina kukhoza kumatilandiritsa ndalama zochepa. Koma ife tiyenera kugawira ena. Kupatsa anthu muyeso wodzala mnyumba yosungiramo kumatanthauza kukhala ndi phindu lochepa. Koma ife tiyenera kumapereka muyeso wodzala.

Audu ndi wosoka zovala (kapena kuti telala). Iye amagwirira ntchito munthu amene sali Mkhristu. Anthu amabwera kudzagula zovala. Mwini sitoloyo amauza anthu kuti nsaluzo ndi zolimba koma pamene sizolimba. Iye amauza anthu kuti ndi zopangidwa ku thonje lodula lapamwamba koma pomwe siziri chomwecho. Audu safuna kumanena zonama za nsaruzo. Koma mwini sitolo anati ngati Audu safuna kumanyengeza anthu, adzamuchotsa ntchito.

Ngati Audu poyamba akadafuna ufumu wa Mulungu ndi chilungamo chake, kodi iye adzachita chiyani?

11. Audu akhoza kusiya ntchito imeneyi. Zimenezi mwina zikhoza kukhala zovuta kwambiri. Mwina zikhoza kukhala zovuta kupeza ntchito ina. Audu akhoza kulankhula kwa mwini sitolo. Iye akhoza kuyesa kumuonetsa iye kuti ndi bwino kunena zoonā. Koma ngati mwini akana, Audu akhoza kusiya ntchito.

Dupe anali ndi malo amunda wake abwino. Zinthu zonse zimene iye anali kubzala zinali kukula bwino. Ndipo iye anayamba kuzigulitsa. Koma mbale wake woyandikana naye anagula galimoto yaikulu ya lōle ndipo anayamba kumatengera mbewu zaziwisi za Dupe kupita nazo ku tauni. Iwo anali kubweretsa ndalama zambiri. Dupe anali kukondweretsedwa. Iye anali kubzala zinthu zambiri m'munda mwake. Ndipo anali kugwira ntchito ya m'munda mwake mmalo mopita ku tchalitchi.

Ngati Dupe akadafuna Mulungu poyamba, kodi iye akadachita chiyani? Kodi iye akadamagwira ntchito pa nthawi yopita ku tchalitchi kapena akadampita kukapemphera ku tchalitchi?

=====

12. Dupe akhoza kupita ku tchalitchi. Iye sayenera kulola kuti munda wake utenge nthawi imene ili ya Mulungu. Dupe mwina akhoza kumapeza ndalama zochepa ngati iye azimupatulira Mulungu nthawi. Koma iye sangathe kutumikira ndalama ndi Mulungu. Zimenezi ndizo zimatanthauza kufuna Mulungu poyamba.

Mateyu.6:33:

Koma muthange mwafuna ufumu wake ndi chilungamo chake ndipo zonse zimenezo zidzanjezedwa kwa inu.

Tsopano yambani mwaima ndi kuloŵeza ndime imeneyi. Ngati munganene mosaonera, ilembeni apa.

=====

13. Imeneyi ndi ndime yofunika koposa ku miyoyo yathu. Idzatithandiza ife kukhala ndi maganizo ambiri. Nthawi zina ife sitidziŵa zoyenera kuchita. Sitidziŵa ngati tiri oyenera kugwirira ntchito Mulungu kapena kudzigwirira tokha. Nthawi zina sitidziŵa ngati tiyenera kulalikira

kapena kusamalira mabanja athu. Mulungu adzatithandiza kuti tikhale ndi maganizowo. Iye adzationetsa ife mmene tingachitire ntchito yathu bwino ndi kuti timufune Iye poyamba.

Nenani nokha Mateyu 6:33. Ngati ife titumikira Mulungu mokhulupirika ndikukhala ndi miyoyo yolungama, kodi chidzaoneka ndi chiyani pa zinthu zimene timazisoŵa?

14. Zinthu zimenezi zidzakhalanso zathu. Zimenezi sizikutanthauza kuti tidzakhala ndi zinthu zonse zimene timazifuna. Zimatanthauza kuti tidzakhala ndi zokwanira pokhala ndi moyo. Sizimatanthauza kuti tidzakhala olemera mu zinthu za dziko lapansi. Chimatanthauza kuti Mulungu adzatipatsa zomwe tiyenera kukhala nazo.

Kodi chimaoneka ndi chiyani ngati tiri kufuna kutumikira Mulungu ndi zinthu za dziko lapansi?

15. Tidzadana ndi Mulungu ndi kukonda zinthu za dziko lapansi.

Kodi ndi ndime iti imene imatiuza choyenera kufuna poyamba. Lembani kumene imapezeka ndipo munene nokha mawu a ndimeyo.

16. Ndime imeneyi ndi Mateyu 6:33: Anthu ambiri ali ndi mavuto chifu-kwa iwo sakhulupirira ndime imeneyi. Iwo saitsata ndimeyi. Iwo saika Mulungu kukhala m'miyoyo yawo. Iwo saika chilungamo patsogolo pa chuma chawo.

Anthu anu asoŵa kumvetsetsa phunziro limeneli. Konzani ulaliki kuchoke-ra'm'ndime zimenezi papepala lina lembani zinthu zazikuluzikulu zimene